

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 6ης Ιουλίου 2023*

«Προδικαστική παραπομπή – Οδηγία 2011/95/ΕΕ – Κανόνες σχετικά με τις προϋποθέσεις χορήγησης του καθεστώτος πρόσφυγα ή του καθεστώτος επικουρικής προστασίας – Άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β' – Ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα – Υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος – Κίνδυνος για την κοινωνία – Έλεγχος αναλογικότητας»

Στην υπόθεση C-402/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 15ης Ιουνίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Ιουνίου 2022, στο πλαίσιο της δίκης

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

κατά

M.A.,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Α. Arabadjiev, πρόεδρο τμήματος, L. Bay Larsen (εισηγητή), Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, P. G. Xuereb, T. von Danwitz και I. Ziemele, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Richard de la Tour

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο M.A., εκπροσωπούμενος από τον R. C. van den Berg, advocaat,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman και M. H. S. Gijzen,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη Z. Biró-Tóth και τον M. Z. Fehér,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την J. Hottiaux και τον F. Wilman,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Μαΐου 2023,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Μ.Α., υπηκόου τρίτης χώρας, και του Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Υφυπουργού Δικαιοσύνης και Ασφάλειας, Κάτω Χώρες) (στο εξής: Υφυπουργός) σχετικά με την απόρριψη της αίτησης του πρώτου για την παροχή διεθνούς προστασίας.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Η αιτιολογική σκέψη 12 της οδηγίας 2011/95 έχει ως εξής:

«Κύριος στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η διασφάλιση, αφενός, ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό των προσώπων που χρήζουν όντως διεθνούς προστασίας και, αφετέρου, ότι τα εν λόγω πρόσωπα έχουν πρόσβαση σε ελάχιστο επίπεδο παροχών σε όλα τα κράτη.»
- 4 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής ορίζει τα εξής:

«Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η θέσπιση απαιτήσεων για την αναγνώριση υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας.»
- 5 Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας:

«Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να θεωρείται ότι:

  - α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά·
  - β) έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα εκτός της χώρας ασύλου πριν γίνει δεκτός ως πρόσφυγας, ήτοι πριν από τον χρόνο έκδοσης άδειας διαμονής βασισμένης στην αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα [...].»

- 6 Το άρθρο 13 της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα:
- «Τα κράτη μέλη χορηγούν το καθεστώς πρόσφυγα σε υπηκόους τρίτων χωρών ή σε ανιθαγενείς που πληρούν τις οικείες προϋποθέσεις σύμφωνα με τα κεφάλαια II και III.»
- 7 Το άρθρο 14, παράγραφοι 4 και 5, της οδηγίας 2011/95 ορίζει τα εξής:
- «4. Τα κράτη μέλη δύνανται να ανακαλούν, να τερματίζουν ή να αρνούνται να ανανεώσουν το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα από κυβερνητικό, διοικητικό, δικαστικό ή οιοное δικαστικό όργανο, όταν:
- [...]
- β) δεδομένου ότι έχει καταδικασθεί [αμετάκλητα] για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους αυτού.
5. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να μην χορηγήσουν καθεστώς σε πρόσφυγα, όταν δεν έχει ληφθεί ακόμα τέτοια απόφαση.»
- 8 Το άρθρο 17, παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας αυτής διευκρινίζει τα εξής:
- «1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρική προστασία όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να θεωρείται ότι:
- [...]
- β) έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα·
- [...]
3. Τα κράτη μέλη δύνανται να αποκλείουν τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς από το δικαίωμα επικουρικής προστασίας, εάν τα πρόσωπα αυτά διέπραξαν, πριν από την εισδοχή τους στο οικείο κράτος μέλος, ένα ή περισσότερα εγκλήματα, εκτός του πεδίου εφαρμογής της παραγράφου 1, τα οποία θα επέσυραν την ποινή της φυλάκισης εάν είχαν διαπραχθεί στο οικείο κράτος μέλος, και εγκατέλειψαν τη χώρα καταγωγής τους αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγουν κυρώσεις συνεπεία των εν λόγω εγκλημάτων.»
- 9 Το άρθρο 21, παράγραφος 2, στοιχείο β', της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:
- «Οσάκις δεν απαγορεύεται από τις διεθνείς υποχρεώσεις της παραγράφου 1, ένα κράτος μέλος δύναται να επαναπροωθήσει πρόσφυγα, ανεξαρτήτως του αν αναγνωρίζεται επισήμως ως τέτοιος, όταν:
- [...]
- β) δεδομένου ότι έχει καταδικασθεί [αμετάκλητα] για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους αυτού.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 10 Ο Μ.Α. υπέβαλε, στις 5 Ιουλίου 2018, αίτηση διεθνούς προστασίας στις Κάτω Χώρες.
- 11 Ο Υφυπουργός απέρριψε την αίτηση με απόφαση της 12ης Ιουνίου 2020. Με την απόφαση αυτή, έκρινε ότι ο Μ.Α. είχε μεν βάσιμο φόβο δίωξης στη χώρα καταγωγής του, πλην όμως είχε καταδικαστεί για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα με αμετάκλητη απόφαση και, για τον λόγο αυτό, συνιστούσε κίνδυνο για την κοινωνία.
- 12 Ο Υφυπουργός στηρίχθηκε, συναφώς, στο γεγονός ότι ο Μ.Α. είχε καταδικαστεί το 2018 από ολλανδικό ποινικό δικαστήριο σε ποινή φυλάκισης 24 μηνών για τη διάπραξη, κατά τη διάρκεια της ίδιας βραδιάς, τριών σεξουαλικών επιθέσεων, μίας απόπειρας σεξουαλικής επίθεσης και μίας κλοπής κινητού τηλεφώνου.
- 13 Ο Μ.Α. άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης της 12ης Ιουνίου 2020.
- 14 Με απόφαση της 13ης Ιουλίου 2020, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο ακύρωσε την ως άνω απόφαση, με το σκεπτικό ότι ο Υφυπουργός δεν είχε αιτιολογήσει επαρκώς, αφενός, ότι οι πράξεις του Μ.Α. ήταν τέτοιας σοβαρότητας ώστε να δικαιολογούν την άρνηση χορήγησης του καθεστώτος πρόσφυγα και, αφετέρου, ότι ο Μ.Α. συνιστούσε πραγματικό, ενεστώτα και αρκούντως σοβαρό κίνδυνο στρεφόμενο κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας.
- 15 Ο Υφυπουργός άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ενώπιον του Raad van State (Συμβουλίου της Επικρατείας, Κάτω Χώρες), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο.
- 16 Προς στήριξη της αιτήσεως αναίρεσεως, προβάλλει, πρώτον, ότι οι αποδιδόμενες στον Μ.Α. πράξεις πρέπει να θεωρηθούν ως ενιαίο αδίκημα το οποίο συνιστά ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα λαμβανομένων υπόψη της φύσης των πράξεων αυτών, της επιβληθείσας ποινής και των δυσμενών συνεπειών των εν λόγω πράξεων για την ολλανδική κοινωνία. Υποστηρίζει, δεύτερον, ότι η καταδίκη του Μ.Α. για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα καταδεικνύει, κατ' αρχήν, ότι αυτός συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς τα στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να κριθεί αν ένα έγκλημα για το οποίο ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει καταδικαστεί αμετάκλητα πρέπει να θεωρηθεί ως ιδιαίτερα σοβαρό, κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95. Εξάλλου, δεδομένης της διαφωνίας μεταξύ των διαδίκων της κύριας δίκης ως προς το περιεχόμενο της έννοιας του «κινδύνου για την κοινωνία», το αιτούν δικαστήριο υιοθετεί τα ερωτήματα που υπέβαλε το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Βέλγιο) στην υπόθεση C-8/22.
- 18 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
  - «1) Πότε ένα έγκλημα θεωρείται ότι είναι σε τέτοιο βαθμό “ιδιαίτερα σοβαρό” κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 4, εισαγωγική περίοδος και στοιχείο β', της οδηγίας [2011/95], ώστε ένα κράτος μέλος να δύναται να αρνηθεί τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα σε πρόσωπο που χρήζει διεθνούς προστασίας;

Ασκούν τα κριτήρια τα οποία εφαρμόζονται επί “σοβαρού εγκλήματος” κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β’, της οδηγίας [2011/95] και παρατίθενται στη σκέψη 56 της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Ahmed, EU:C:2018:713, επιρροή προκειμένου να κριθεί αν πρόκειται για “ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα”; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, υπάρχουν και άλλα πρόσθετα κριτήρια βάσει των οποίων ένα έγκλημα μπορεί να χαρακτηριστεί ως “ιδιαίτερα” σοβαρό;

- 2) Έχει το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β’, της οδηγίας [2011/95] την έννοια ότι ο κίνδυνος για την κοινωνία αποδεικνύεται από το γεγονός και μόνον ότι ο δικαιούχος του καθεστώτος πρόσφυγα έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος ή την έννοια ότι το γεγονός και μόνον ότι ο εν λόγω δικαιούχος έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος δεν αρκεί για να αποδειχθεί η ύπαρξη κινδύνου για την κοινωνία;
- 3) Εάν το γεγονός και μόνον της αμετάκλητης καταδίκης για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος δεν αρκεί για να αποδειχθεί η ύπαρξη κινδύνου για την κοινωνία, έχει το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β’, της οδηγίας [2011/95] την έννοια ότι επιβάλλει στο κράτος μέλος να αποδείξει ότι ο αιτών εξακολουθεί μετά την καταδίκη του να συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία; Πρέπει το κράτος μέλος να αποδείξει ότι ο κίνδυνος αυτός είναι πραγματικός και ενεστώς ή αρκεί η ύπαρξη δυνητικού κινδύνου; Έχει το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β’, της οδηγίας [2011/95], ερμηνευόμενο αυτοτελώς ή σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας, την έννοια ότι παρέχει τη δυνατότητα ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα μόνον εάν η ανάκληση αυτή είναι αναλογική και εάν ο κίνδυνος που συνιστά ο δικαιούχος αυτού του καθεστώτος είναι αρκούντως σοβαρός ώστε να δικαιολογεί την ανάκληση;
- 4) Εάν το κράτος μέλος δεν υποχρεούται να αποδείξει ότι, μετά την καταδίκη του, ο αιτών εξακολουθεί να συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία και ότι ο κίνδυνος αυτός είναι πραγματικός, ενεστώς και αρκούντως σοβαρός ώστε να δικαιολογεί την ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα, έχει το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β’, της οδηγίας [2011/95] την έννοια ότι ο κίνδυνος για την κοινωνία αποδεικνύεται, κατ’ αρχήν, από το γεγονός ότι ο δικαιούχος του καθεστώτος του πρόσφυγα έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα, αλλά ότι ο τελευταίος μπορεί να αποδείξει ότι δεν συνιστά ή δεν συνιστά πλέον τέτοιο κίνδυνο;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 19 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ’ ουσίαν, να διευκρινιστεί βάσει ποιων κριτηρίων ένα έγκλημα μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα» κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β’, της οδηγίας 2011/95.
- 20 Το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β’, της οδηγίας 2011/95 ορίζει ότι τα κράτη μέλη δύνανται να ανακαλούν το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα όταν ο τελευταίος, δεδομένου ότι έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται.

- 21 Το άρθρο 14, παράγραφος 5, της οδηγίας προβλέπει ότι, στις περιπτώσεις του άρθρου 14, παράγραφος 4, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να μη χορηγήσουν το καθεστώς πρόσφυγα σε υπήκοο τρίτης χώρας, όταν δεν έχει ληφθεί ακόμη απόφαση επί της αιτήσεώς του για διεθνή προστασία.
- 22 Από τις σκέψεις 27 έως 42 της σημερινής απόφασης στην υπόθεση *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Πρόσφυγας που έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα) (C-8/22) προκύπτει ότι η εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας εξαρτάται από τη συνδρομή δύο διακριτών προϋποθέσεων, ήτοι, αφενός, ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα και, αφετέρου, πρέπει να έχει αποδειχθεί ότι ο εν λόγω υπήκοος συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται.
- 23 Όσον αφορά την πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές, υπενθυμίζεται εκ προοιμίου ότι, σύμφωνα με τις επιταγές τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας, το γράμμα διάταξης του δικαίου της Ένωσης η οποία, όπως το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, δεν περιέχει ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου της πρέπει κανονικά να ερμηνεύεται, σε ολόκληρη την Ένωση, κατά τρόπο αυτοτελή και ομοιόμορφο (πρβλ. αποφάσεις της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, *Ahmed*, C-369/17, EU:C:2018:713, σκέψη 36, και της 15ης Νοεμβρίου 2022, *Senatsverwaltung für Inneres und Sport*, C-646/20, EU:C:2022:879, σκέψη 40).
- 24 Συναφώς, δεδομένου ότι ούτε το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', ούτε κάποια άλλη διάταξη της οδηγίας ορίζει τον όρο «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα», ο όρος αυτός πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα με τη συνήθη έννοιά του στην καθομιλουμένη, λαμβανομένων υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου χρησιμοποιείται και των σκοπών της ρύθμισης στην οποία εντάσσεται [πρβλ. απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Φύση του δικαιώματος διαμονής δυνάμει του άρθρου 20 ΣΛΕΕ), C-624/20, EU:C:2022:639, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 25 Όσον αφορά, κατ' αρχάς, τη συνήθη έννοια που έχει ο όρος «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα» στην καθομιλουμένη, επισημαίνεται, αφενός, ότι ο όρος «έγκλημα» χαρακτηρίζει, στο πλαίσιο αυτό, μια πράξη ή παράλειψη η οποία συνιστά σοβαρή προσβολή της έννομης τάξης της οικείας κοινωνίας και η οποία, ως εκ τούτου, τιμωρείται ποινικώς ως τέτοια εντός της κοινωνίας αυτής.
- 26 Αφετέρου, η έκφραση «ιδιαίτερα σοβαρό», καθόσον προσθέτει δύο χαρακτηρισμούς στην έννοια του «εγκλήματος», παραπέμπει, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 38 των προτάσεών του, σε έγκλημα εξαιρετικής σοβαρότητας.
- 27 Περαιτέρω, όσον αφορά το πλαίσιο εντός του οποίου χρησιμοποιείται ο όρος «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα», πρέπει, πρώτον, να υπογραμμιστεί ότι το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 συνιστά παρέκκλιση από τον κανόνα του άρθρου 13 της οδηγίας, κατά τον οποίο τα κράτη μέλη χορηγούν το καθεστώς πρόσφυγα σε υπηκόους τρίτων χωρών που πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις. Συνεπώς, η πρώτη αυτή διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται στενά (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, *Ahmed*, C-369/17, EU:C:2018:713, σκέψη 52).

- 28 Δεύτερον, ενώ ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 2011/95, όπως το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο α', προσδιορίζουν συγκεκριμένα τη φύση των εγκλημάτων στα οποία αναφέρονται, το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας αναφέρεται σε κάθε «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα».
- 29 Τρίτον, δεδομένου ότι το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, το οποίο κάνει λόγο για «σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα», και το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας, το οποίο αναφέρεται σε «σοβαρό έγκλημα», έχουν επίσης ως σκοπό να στερήσουν τη διεθνή προστασία από υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος έχει διαπράξει έγκλημα που παρουσιάζει ορισμένο βαθμό σοβαρότητας, η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις διατάξεις αυτές πρέπει να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας.
- 30 Συγκεκριμένα, αφενός, από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι η αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους μπορεί να επικαλεστεί τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', και στο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, το οποίο αφορά τη διάπραξη «σοβαρού εγκλήματος» από τον αιτούντα διεθνή προστασία, μόνον αφού προβεί, για κάθε περίπτωση ατομικά, σε εκτίμηση των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών των οποίων έχει λάβει γνώση, προκειμένου να κρίνει αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι να θεωρηθεί ότι οι πράξεις που τέλεσε ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος πληροί κατά τα λοιπά τα κριτήρια υπαγωγής στο ζητούμενο καθεστώς, εμπίπτουν στον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού, για τη δε εκτίμηση της σοβαρότητας του επίμαχου αδικήματος απαιτείται πλήρης εξέταση όλων των ιδιαίτερων περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης [πρβλ. αποφάσεις της 2ας Απριλίου 2020, Επιτροπή κατά Πολωνίας, Ουγγαρίας και Τσεχικής Δημοκρατίας (Προσωρινός μηχανισμός μετεγκατάστασης αιτούντων διεθνή προστασία), C-715/17, C-718/17 και C-719/17, EU:C:2020:257, σκέψη 154, και της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság κ.λπ., C-159/21, EU:C:2022:708, σκέψη 92].
- 31 Αφετέρου, όσον αφορά ειδικότερα τα κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση του βαθμού σοβαρότητας ενός εγκλήματος για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το κριτήριο της προβλεπόμενης από την ποινική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους ποινής έχει ιδιαίτερη σημασία προς τούτο, χωρίς ωστόσο να είναι από μόνο του καθοριστικό (πρβλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, σκέψη 55).
- 32 Επιπλέον, στη σκέψη 56 της ίδιας απόφασης της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713), το Δικαστήριο παρέπεμψε στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) του Ιανουαρίου του 2016, με τίτλο «Αποκλεισμός: άρθρα 12 και 17 της οδηγίας περί αναγνωρίσεως (2011/95/EE)», όπου διατυπώνεται η σύσταση, στο σημείο 3.2.2, το οποίο αφορά το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, ο βαθμός σοβαρότητας του εγκλήματος λόγω του οποίου ένα πρόσωπο μπορεί να αποκλειστεί από την επικουρική προστασία να εκτιμάται βάσει πληθώρας κριτηρίων, όπως, μεταξύ άλλων, η φύση της επίμαχης πράξης, η ζημία που προκλήθηκε, η μορφή της διαδικασίας δίωξης, η φύση της προβλεπόμενης ποινής, λαμβανομένου επίσης υπόψη του αν η συγκεκριμένη πράξη χαρακτηρίζεται ως σοβαρό έγκλημα στην πλειονότητα των δικαιοκτών συστημάτων.
- 33 Πάντως, τέταρτον, από τη σύγκριση των άρθρων 12, 14, 17 και 21 της οδηγίας 2011/95 προκύπτει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης έχει επιβάλει διαφορετικές απαιτήσεις όσον αφορά τον βαθμό σοβαρότητας των εγκλημάτων που μπορούν να προβληθούν προκειμένου να δικαιολογηθεί η εφαρμογή λόγου αποκλεισμού ή ανάκλησης της διεθνούς προστασίας ή η επαναπροώθηση πρόσφυγα.

- 34 Συγκεκριμένα, το άρθρο 17, παράγραφος 3, της οδηγίας 2011/95 κάνει λόγο για τη διάπραξη «ενός ή περισσότερων εγκλημάτων». Το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', και το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας αναφέρονται, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 29 της παρούσας απόφασης, στη διάπραξη «σοβαρού εγκλήματος». Αντιθέτως, ο νομοθέτης της Ένωσης αποφάσισε να χρησιμοποιήσει τους ίδιους όρους στο άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', και στο άρθρο 21, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας, απαιτώντας ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας να έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα».
- 35 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η χρήση, στο άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95, της έκφρασης «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα» καταδεικνύει την επιλογή του νομοθέτη της Ένωσης να εξαρτήσει την εφαρμογή της διάταξης αυτής από την πλήρωση, μεταξύ άλλων, μιας ιδιαίτερα αυστηρής προϋπόθεσης, η οποία αφορά την ύπαρξη αμετάκλητης καταδίκης για έγκλημα εξαιρετικής σοβαρότητας, μεγαλύτερης από εκείνη των εγκλημάτων που μπορούν να δικαιολογήσουν την εφαρμογή του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', ή του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', και παράγραφος 3, της οδηγίας.
- 36 Τέλος, ο κύριος σκοπός της οδηγίας 2011/95, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 και την αιτιολογική σκέψη 12 της οδηγίας, ο οποίος συνίσταται στο να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κοινά κριτήρια για τον προσδιορισμό των προσώπων που χρήζουν όντως διεθνούς προστασίας και ότι τα εν λόγω πρόσωπα έχουν πρόσβαση σε ένα ελάχιστο επίπεδο παροχών σε όλα τα κράτη μέλη, συνηγορεί επίσης υπέρ της στενής ερμηνείας του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας.
- 37 Από όλα τα ανωτέρω συνάγεται ότι το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 μπορεί να εφαρμοστεί μόνο στην περίπτωση υπηκόου τρίτης χώρας που έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για έγκλημα το οποίο, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως εξαιρετικής σοβαρότητας, καθόσον εντάσσεται στα εγκλήματα που θίγουν στον μεγαλύτερο βαθμό την έννομη τάξη της οικείας κοινωνίας.
- 38 Συναφώς, μολονότι η εκτίμηση του βαθμού σοβαρότητας ενός συγκεκριμένου εγκλήματος για τους σκοπούς της εφαρμογής της οδηγίας 2011/95 πρέπει να πραγματοποιείται, σύμφωνα με τη νομολογία που μνημονεύθηκε στη σκέψη 23 της παρούσας απόφασης, βάσει κοινών προδιαγραφών και κριτηρίων, εντούτοις, στο παρόν στάδιο εξέλιξης του δικαίου της Ένωσης, το ποινικό δίκαιο των κρατών μελών δεν αποτελεί αντικείμενο γενικών μέτρων εναρμόνισης. Ως εκ τούτου, η εκτίμηση αυτή πρέπει να πραγματοποιείται λαμβανομένων υπόψη των επιλογών που έγιναν, στο πλαίσιο του ποινικού συστήματος του οικείου κράτους μέλους, όσον αφορά τον προσδιορισμό των εγκλημάτων που θίγουν στον μεγαλύτερο βαθμό την έννομη τάξη της κοινωνίας.
- 39 Ωστόσο, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή αναφέρεται σε αμετάκλητη καταδίκη για «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα», στον ενικό, και πρέπει να ερμηνεύεται στενά, η εφαρμογή της μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο σε περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης για έγκλημα το οποίο, εξεταζόμενο μεμονωμένα, εμπίπτει στην έννοια του «ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος», πράγμα που προϋποθέτει ότι το έγκλημα παρουσιάζει τον βαθμό σοβαρότητας που μνημονεύεται στη σκέψη 37 της παρούσας απόφασης, διευκρινιζόμενου ότι ο εν λόγω βαθμός σοβαρότητας δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσω της συρροής διακριτών εγκλημάτων εκ των οποίων κανένα δεν συνιστά, αυτό καθεαυτό, ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα.

- 40 Επιπλέον, όπως προκύπτει από τη νομολογία που μνημονεύθηκε στη σκέψη 30 της παρούσας απόφασης, η εκτίμηση του βαθμού σοβαρότητας ενός εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε υπήκοος τρίτης χώρας προϋποθέτει την εξέταση όλων των ιδιαίτερων περιστάσεων της συγκεκριμένης υπόθεσης. Συναφώς, το σκεπτικό της καταδικαστικής απόφασης έχει ιδιαίτερη σημασία για τον προσδιορισμό των εν λόγω περιστάσεων, καθόσον εκφράζει την εκτίμηση του αρμόδιου ποινικού δικαστηρίου για τη συμπεριφορά του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας.
- 41 Εξάλλου, μεταξύ των λοιπών περιστάσεων που πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί αν ένα έγκλημα έχει τον βαθμό σοβαρότητας για τον οποίο γίνεται λόγος στη σκέψη 37 της παρούσας απόφασης, η φύση καθώς και το ύψος της προβλεπόμενης ποινής και, κατά μείζονα λόγο, της επιβληθείσας ποινής έχουν ουσιώδη σημασία.
- 42 Επομένως, στο μέτρο που η εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 περιορίζεται σε εξαιρετικά σοβαρά εγκλήματα, μόνον ένα έγκλημα το οποίο δικαιολογεί την επιβολή ιδιαίτερα αυστηρής ποινής υπό το πρίσμα της κλίμακας των ποινών που εφαρμόζονται γενικά στο οικείο κράτος μπορεί να θεωρηθεί ως «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα», κατά την έννοια της ως άνω διάταξης.
- 43 Πέραν της προβλεπόμενης και της επιβληθείσας ποινής, εναπόκειται στην αποφαινόμενη αρχή, υπό τον έλεγχο των αρμόδιων δικαστηρίων, να λάβει υπόψη, μεταξύ άλλων, τη φύση του διαπραχθέντος εγκλήματος, μέσω της οποίας είναι δυνατόν να καταστεί σαφής η έκταση της προσβολής της έννομης τάξης της οικείας κοινωνίας, και το σύνολο των περιστάσεων υπό τις οποίες τελέστηκε το έγκλημα, ιδίως τυχόν ελαφρυντικές ή επιβαρυντικές περιστάσεις, τον εκ προθέσεως ή μη χαρακτήρα του εγκλήματος καθώς και τη φύση και την έκταση της βλάβης που προκλήθηκε από το έγκλημα.
- 44 Η φύση της ποινικής διαδικασίας που εφαρμόστηκε για την τιμωρία του επίμαχου εγκλήματος μπορεί επίσης να ασκεί επιρροή, εάν αντικατοπτρίζει τον βαθμό σοβαρότητας που απέδωσαν στο έγκλημα αυτό οι επιφορτισμένες με την ποινική καταστολή αρχές.
- 45 Αντιθέτως, το ενδιαφέρον που προκαλεί ενδεχομένως το έγκλημα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή στο κοινό δεν μπορεί, λαμβανομένου υπόψη του κατ' ουσίαν υποκειμενικού και συγκυριακού χαρακτήρα μιας τέτοιας περίπτωσης, να ληφθεί υπόψη για την εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95.
- 46 Πρέπει ακόμη να διευκρινιστεί ότι, στο μέτρο που, όπως προκύπτει από τη σκέψη 40 της παρούσας απόφασης, η εκτίμηση του επίμαχου εγκλήματος προϋποθέτει την εξέταση όλων των ιδιαίτερων περιστάσεων της συγκεκριμένης υπόθεσης, τα κριτήρια εκτίμησης που εκτίθενται στις σκέψεις 40 έως 44 της απόφασης αυτής δεν έχουν εξαντλητικό χαρακτήρα και μπορούν επομένως, κατά περίπτωση, να συμπληρωθούν με πρόσθετα κριτήρια.
- 47 Στο πλαίσιο αυτό, μολονότι τα κράτη μέλη δύνανται, μεταξύ άλλων, να θεσπίζουν κατώτατα όρια με σκοπό τη διευκόλυνση της ομοιόμορφης εφαρμογής της ως άνω διάταξης, τα όρια αυτά πρέπει κατ' ανάγκην να συνάδουν με τον βαθμό σοβαρότητας για τον οποίο γίνεται λόγος στη σκέψη 37 της παρούσας απόφασης και δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να επιτρέπουν να διαπιστωθεί ο «ιδιαίτερα σοβαρός» χαρακτήρας του επίμαχου εγκλήματος χωρίς η αρμόδια αρχή να έχει προβεί σε πλήρη εξέταση όλων των ιδιαίτερων περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, σκέψη 55).

48 Ως εκ τούτου, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 έχει την έννοια ότι «ιδιαιτέρα σοβαρό έγκλημα», κατά την έννοια της διάταξης αυτής, συνιστά ένα έγκλημα το οποίο, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, είναι εξαιρετικής σοβαρότητας, καθόσον εντάσσεται στα εγκλήματα που θίγουν στον μεγαλύτερο βαθμό την έννομη τάξη της οικείας κοινωνίας. Προκειμένου να εκτιμηθεί αν το έγκλημα για το οποίο καταδικάστηκε αμετάκλητα ένας υπήκοος τρίτης χώρας παρουσιάζει τέτοιο βαθμό σοβαρότητας, πρέπει να ληφθούν υπόψη, ιδίως, η προβλεπόμενη ποινή και η ποινή που επιβλήθηκε για το έγκλημα αυτό, η φύση του εγκλήματος, τυχόν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις, ο εκ προθέσεως ή μη χαρακτήρας του εγκλήματος, η φύση και η έκταση της βλάβης που προκλήθηκε από το έγκλημα καθώς και η διαδικασία που εφαρμόστηκε για την τιμωρία του.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

49 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 έχει την έννοια ότι η ύπαρξη κινδύνου για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να θεωρηθεί ως αποδεικνυόμενη από το γεγονός και μόνον ότι ο εν λόγω υπήκοος καταδικάστηκε αμετάκλητα για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα.

50 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 22 της παρούσας απόφασης, από τις σκέψεις 27 έως 42 της σημερινής απόφασης στην υπόθεση *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Πρόσφυγας που έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα) (C-8/22) προκύπτει ότι η εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 εξαρτάται από τη συνδρομή δύο διακριτών προϋποθέσεων, ήτοι, αφενός, ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα και, αφετέρου, πρέπει να έχει αποδειχθεί ότι ο εν λόγω υπήκοος συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται.

51 Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό, χωρίς να παραγνωριστεί η ως άνω επιλογή του νομοθέτη της Ένωσης, ότι το γεγονός ότι πληρούται η μία από τις δύο αυτές προϋποθέσεις αρκεί για να διαπιστωθεί ότι πληρούται και η δεύτερη.

52 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 έχει την έννοια ότι η ύπαρξη κινδύνου για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποδεικνυόμενη από το γεγονός και μόνον ότι ο εν λόγω υπήκοος καταδικάστηκε αμετάκλητα για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα.

Επί του τρίτου και του τέταρτου προδικαστικού ερωτήματος

53 Με το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 έχει την έννοια ότι, για να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή, η αρμόδια αρχή πρέπει να αποδείξει ότι ο κίνδυνος τον οποίο συνιστά ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται είναι πραγματικός, ενεστώς και σοβαρός και ότι η ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα συνιστά μέτρο ανάλογο προς τον κίνδυνο αυτόν.

- 54 Από τις σκέψεις 47 έως 65 της σημερινής απόφασης στην υπόθεση *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Πρόσφυγας που έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα) (C-8/22) προκύπτει ότι η λήψη μέτρου προβλεπόμενου στο άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 είναι δυνατή μόνον όταν ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας συνιστά πραγματικό, ενεστώτα και αρκούντως σοβαρό κίνδυνο στρεφόμενο κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται. Στο πλαίσιο της εκτίμησης της ύπαρξης τέτοιου κινδύνου, η αρμόδια αρχή οφείλει να εξετάσει όλες τις ιδιαίτερες περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης.
- 55 Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 66 έως 70 της ως άνω απόφασης, η αρμόδια αρχή πρέπει να σταθμίσει, αφενός, τον κίνδυνο που συνιστά ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται και, αφετέρου, τα δικαιώματα που πρέπει να διασφαλίζονται, σύμφωνα με την οδηγία 2011/95, υπέρ των προσώπων που πληρούν τις ουσιαστικές προϋποθέσεις του άρθρου 2, στοιχείο δ', της οδηγίας, προκειμένου να κρίνει αν η λήψη μέτρου προβλεπόμενου στο άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας συνιστά μέτρο ανάλογο προς τον κίνδυνο αυτόν.
- 56 Επομένως, στο τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95 έχει την έννοια ότι, για να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή, η αρμόδια αρχή πρέπει να αποδείξει ότι ο κίνδυνος που συνιστά ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας για θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται είναι πραγματικός, ενεστώας και αρκούντως σοβαρός και ότι η ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα συνιστά μέτρο ανάλογο προς τον κίνδυνο αυτόν.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 57 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόμπου που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας,**

έχει την έννοια ότι:

«**ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα**», κατά την έννοια της διάταξης αυτής, συνιστά ένα έγκλημα το οποίο, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, είναι εξαιρετικής σοβαρότητας, καθόσον εντάσσεται στα εγκλήματα που θίγουν στον μεγαλύτερο βαθμό την έννομη τάξη της οικείας κοινωνίας. Προκειμένου να εκτιμηθεί αν το έγκλημα για το οποίο καταδικάστηκε αμετάκλητα ένας υπήκοος τρίτης χώρας παρουσιάζει τέτοιο βαθμό σοβαρότητας, πρέπει να ληφθούν υπόψη, ιδίως, η προβλεπόμενη ποινή και η ποινή που επιβλήθηκε για το έγκλημα αυτό, η φύση του εγκλήματος, τυχόν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις, ο εκ προθέσεως ή μη χαρακτήρας του

εγκλήματος, η φύση και η έκταση της βλάβης που προκλήθηκε από το έγκλημα καθώς και η διαδικασία που εφαρμόστηκε για την τιμωρία του.

2) Το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95

έχει την έννοια ότι:

η ύπαρξη κινδύνου για την κοινωνία του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποδεικνυόμενη από το γεγονός και μόνον ότι ο εν λόγω υπήκοος καταδικάστηκε αμετάκλητα για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα.

3) Το άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2011/95

έχει την έννοια:

ότι, για να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή, η αρμόδια αρχή πρέπει να αποδείξει ότι ο κίνδυνος που συνιστά ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας για θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται είναι πραγματικός, ενεστώς και αρκούντως σοβαρός και ότι η ανάκληση του καθεστώτος πρόσφυγα συνιστά μέτρο ανάλογο προς τον κίνδυνο αυτόν.

(υπογραφές)